

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ И МЕДИЈИМА

- На кога ће и како ће највероватније утицати решења у Закону

Решења садржана у Закону о јавном информисању и медијима имаће ефекат на медијску сферу и слободе и права грађана. Држава више неће бити оснивач медија, сем у случајевима које Закон таксативно набраја. Држава, такође, неће више финансирати велике системе, као што су јавна предузећа и установе у области јавног информисања, већ ће штитити јавни интерес грађана у сфери информисања суфинансирањем медијских садржаја. Држава ће обезбедити јавност власничке структуре у медијима и утврдити прагове дозвољене медијске концентрације, чиме ће оснажити и подржати медијски плурализам.

Закон о јавном информисању и медијима имаће ефекта нарочито на:

- **грађане** којима ће се: обезбедити остваривање права на слободу мишљења и изражавања, као и право да говором, писањем, сликом или на други начин траже, примају или шире обавештења и идеје; обезбедити право да истинито, потпуно и благовремено буду обавештени о питањима од јавног значаја преко медија, који су средство јавног информисања; подстицањем медијског плурализма, обезбедити доступност разноврсних ставова, мишљења, идеја и информација; омогућити да изграде сопствено мишљење о веродостојности и поузданости информација, ставова и мишљења објављених у медијима имајући потпуни увид у њихову власничку структуру; гарантовати право заштите и одбране од нетачних и неистинитих информација, којим се вређа достојанство појединаца, и правао на накнаду штете настале услед објављивања таквих информација;

- **посебне категорије** као што су малолетници, лица са инвалидитетом, припадници националних и етничких заједница итд. у смислу дефинисања обима њихових права и заштите законом утврђених права;

- **осниваче медија** који ће на основу програмских докумената (Стратегија развоја система јавног информисања у Републици Србији до 2016.г.) и Закона имати сигурност у медијској области тако што ће бити постављена јасна правила ко може бити оснивач медија, шта је садржај Регистар медија и које су последице не уписивања у Регистар, када ће се сматрати да је угрожен медијски плурализам, када постоји одговорност оснивача медија за медијске садржаје итд;

- **новинаре запослене у медијима** којима се гарантује да им не може престати радни однос, умањити се зарада ни погоршати положај у редакцији због истините тврдње изнете у медију у коме је запослен, или због одбијања да изврши налог којим би кршио правна и етичка правила новинарске професије, или због одбијања да изврши налог који противуречи уређивачкој концепцији медија, као ни због мишљења које је ван јавног гласила изразио као лични став. Јасно је дефинисано постојање одговорности одговорног уредника и новинара за медијски садржај;

- **стране дописнике и дописништва** који ће моћи да се упишу у Регистар страних дописника и доисништава у надлежном министарству за послове информисања, и на основу уписа да добију легитимације које ће им омогућити

лакше, брже и квалитетније обављање новинарске активности на територији Републике Србије;

- **министарство надлежно за послове информисања** које ће бити у обавези да: донесе подзаконске акте којим се детаљније регулише суфинансирање програма/пројеката у области информисања и упис страних дописника и дописништава у Регистар страних дописника и дописништава; прилагоди систематизацију и опис послова као и стручну квалификацију запослених новим решењима Закона у делу који регулише пројектно суфинансирање;

- **покрајински секретаријат и органе локалне самоуправе** у смислу обавезе доношења подзаконских аката којим се детаљније регулише суфинансирање програма/пројеката у области информисања и прилагођавања систематизација и описа послова као и стручне квалификације запослених новим решењима Закона у делу који регулише пројектно суфинансирање.

- Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито средњим и малим предузећима)

Примена закона неће грађанима и привреди (нарочито средњим и малим предузећима) створити трошкове.

- Да ли су позитивне последице закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

С обзиром на чињеницу да предложена решења у Закону неће створити трошкове, како грађанима, тако ни привреди, позитивни ефекти спровођења овог закона огледају се у подизању стандарда грађана у смислу унапређења обима, квалитета и доступности информација и могућности презентовања сопствених ставова и мишљења.

- Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Подстиче се стварање нових медија као и трансформација постојећих државних медија у комерцијалне медије и медије цивилног сектора.

Закон подстиче тржишну конкуренцију стварањем равноправних услова за деловање свих медија.

- Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону

Прву радну верзију закона сачинила је радна група у саставу:

- Раде Вељановски – професор на Факултету политичких наука ;
- Владимир Водинелић – професор на Универзитету Унион;
- Слободан Кремењак – адвокат;

- Дејан Миленковић – доцент на Факултету политичких наука;
- Саша Гајин – Универзитет Унион;
- Мирољуб Радојковић – професор на Факултету политичких наука;
- Александар Аврамовић – Министарство културе и информисања;
- Александар Гајовић – Министарство културе и информисања;
- Жељко Познановић – Министарство културе и информисања;
- Драган Коларевић - Министарство културе и информисања и
- Калман Кунтић – Секретаријат за информисање Аутономне покрајине Војводине.

У поступку припреме Закона били су укључени и представници Медијске коалиције, коју чине медијска удружења и асоцијације и представници јавних сервиса Србије и Војводине.

Министарство културе и информисања спровело је јавну расправу о Закону о јавном информисању и медијима. Јавна расправа организована је у периоду од 27. фебруара до 22. марта 2013.г.

Текст Нацрта Закона о јавном информисању и медијима 27. фебруара 2013. године, објављен је на сајту Министарства културе и информисања. На сајту је објављена и електронска адреса на коју се могу достављати примедбе, предлози и сугестије у вези са текстом Закона.

У оквиру јавне расправе одржана су четири округла стола и то у:

- Новом Саду - 05. марта 2013.г.
- Новом Пазару -12. марта 2013.г.
- Нишу - 14. марта 2013.г. и
- Београду - 19. марта 2013.г.

Јавна расправа званично је завршена 22. марта 2013.године. Међутим и по окончању јавне расправе одржано је неколико значајних скупова у вези са Нацртом закона. 05. априла 2013.године, у Народној скупштини Републике Србије, на иницијативу Одбора за културу и информисање Народне скупштине, одржано је јавно слушање, на коме су заинтересованим народним посланицима представљена решења новог закона. На јавном слушању био је присутан и експерт Европске комисије, гђ. Сандра Башић Хрватин, која је предходно дала своје стручно мишљење на текст Закона.

На све писмено пристигле сугестије Министарство је дало одговор.

- Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава.

Биће донети подзаконски акти који ће омогућити потпуну примену овог закона. Такође, урадиће се измене и допуне систематизација радних места како би се обезбедили извршиоци економске струке за праћење трошења буџетских

средстав, која су дата на основу јавних конкурса, а у циљу подстицања и заштите јавног интереса у сфери информисања.

V. Процена финансијских средстава потребних за спровођење Закона

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у Буџету Републике Србије.